

10.09 **Els De Rammelaere** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik heb wel een antwoord gekregen op de vraag wat u zult doen tegen schijnsamenwoning. U zult daar niets tegen doen. Het zal zelfs niet strafbaar gesteld worden. Ik noteer dat u het verblijf op basis van samenwoning niet zult schrappen, maar dat heb ik ook niet gevraagd. Enkel moeten de misbruiken tegengegaan worden. Andere voorwaarden stellen of de voorwaarden verstrengen, dat haalt allemaal niets uit als de controle niet meegaat, want daar wringt het schoentje.

Ik heb dat destijds aan uw voorganger ook gezegd, aan mevrouw Turtelboom. Zij was zich bewust van dat probleem en had toegegeven dat er daar een probleem zat. Ze gaf ook toe dat er nagenoeg geen controle gebeurt.

Ik kan enkel maar betreuren dat er niets zal gebeuren aan die schijnsamenwoning. Er zal geen macht gegeven worden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand om controle uit te voeren. Het zal niet strafbaar gesteld worden.

U mag nog zo veel voorwaarden opleggen als u wil. Als er geen straf aan gekoppeld wordt, dan haalt dat niets uit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 **Vraag van de heer Kristof Waterschoot aan de staatssecretaris voor Begroting, voor Migratie- en asielbeleid, voor Gezinsbeleid en voor de Federale Culturele Instellingen over "de verstekelingen die worden aangetroffen op vrachtschepen in Belgische havens" (nr. 19451)**

11 **Question de M. Kristof Waterschoot au secrétaire d'État au Budget, à la Politique de migration et d'asile, à la Politique des familles et aux Institutions culturelles fédérales sur "les passagers clandestins découverts à bord de cargos dans les ports belges" (n° 19451)**

11.01 **Kristof Waterschoot** (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, mijn vraag betreft verstekelingen in Belgische havens. Daarmee doel ik niet op de traditionele problematiek van vertrekkers uit Oostende of Zeebrugge naar Groot-Brittannië, maar veeleer op verstekelingen in andere havens. Het is een praktische vraag waarbij we hopelijk tot een oplossing kunnen komen.

Er worden steeds vaker verstekelingen aangetroffen op vrachtschepen. Traditioneel zijn dat zoals net gezegd vrachtschepen richting het

Verenigd Koninkrijk. Nu zien we dat veel van die verstekelingen Canada trachten te bereiken. Het probleem is dat men in Groot-Brittannië aan boord probeert te gaan van schepen om via de haven van Antwerpen Canada te bereiken. Aangezien de haven van Antwerpen marktleider is binnen West-Europa in de handel met Canada, is het ook logisch dat dat vaker voorkomt.

Het moeilijke in de vreemdelingenwetgeving is dat het vaak onmogelijk is om te bepalen in welke landen die verstekelingen aan boord van het schip zijn gegaan. Die schepen varen immers in rotatie met meerdere havens. Bovendien beschikken de verstekelingen vaak niet over geldige papieren.

Wat doet de reder of scheepsagent als hij verstekelingen aantreft op weg naar een Belgische haven? Hij contacteert de scheepvaartpolitie. Minister Turtelboom verwijst naar uw diensten. Uit een aantal recente voorbeelden uit de maand februari blijkt dat er dan een aantal dagen niets gebeurt en onduidelijkheid heerst. Vandaar de volgende concrete vragen.

Wat moet er gebeuren als er verstekelingen worden aangetroffen aan boord van een schip op weg naar een Belgische haven?

Wat gebeurt er indien niet kan vastgesteld worden in welke voorgaande haven die verstekelingen aan boord zijn geraakt?

Wat indien de verstekelingen minderjarig zijn, zoals in februari nog het geval was?

Mogen die verstekelingen tijdelijk het Belgisch grondgebied betreden?

Kunnen er in samenwerking met de scheepvaartpolitie en uw diensten duidelijke procedures opgesteld worden die bepalen wat er moet gebeuren in bovenstaande gevallen om vertragingen van enkele dagen voor de scheepvaart te vermijden?

11.02 **Staatssecretaris Melchior Wathelet**: Het KB van 11 april 2005 betreffende grenscontrole aan de maritieme buitengrenzen verduidelijkt de basisprocedure met betrekking tot de manier waarop de overheid van de federale politie, belast met de politie te water, haar bevoegdheid inzake grenscontrole dient uit te oefenen.

Het KB verduidelijkt eveneens de omzetting naar intern recht van de richtlijn EG/6002 van 18 februari 2002 betreffende de meldingsformaliteiten voor schepen die aankomen

en/of vertrekken uit havens van de lidstaten van de EU.

Ook wordt in een definiëring van het begrip verstekeling of blinde passagier voorzien. Het betreft elke persoon die zich onrechtmatig op een vaartuig of in de cargo die aan boord wordt geladen bevindt en die aan boord wordt ontdekt na vertrek van het vaartuig of in de cargo in de haven van bestemming. Hij komt dan ook niet voor op de passagiers- of bemanningslijst.

De algemene bevoegdheid van de kapitein is eveneens bepaald. De kapitein is elke persoon die over een vaartuig gezag voert, alsmede de persoon die hem vervangt.

Voorts is de Schengencode van toepassing. Deze code legt de gezagvoerder de verplichting op de bevoegde autoriteiten voor de grenscontrole onverwijld de mededeling te doen van zich aan boord bevindende verstekelingen en zo mogelijk voor het binnenlopen in de haven. Daaraan wordt echter uitdrukkelijk toegevoegd dat de verstekeling onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft.

Zodra de kapitein of de gezagvoerder weet heeft van het feit dat hij verstekelingen aan boord van zijn schip heeft, moet hij dit in het logboek van het schip opnemen. De meeste verstekelingen worden vrij snel ontdekt, eenmaal het schip de haven heeft verlaten. Zij hebben immers nood om te voldoen aan de meeste primaire levensbehoeften.

Bij hun aantreffen neemt de kapitein de nodige maatregelen opdat zij geen gevaar zouden opleveren voor zichzelf of het schip en zijn bemanning. Voor de aankomst in een Belgische haven is men verplicht aangifte te doen bij de scheepvaartpolitie.

De Schengengrenscode maakt geen onderscheid tussen minderjarige en meerderjarige verstekelingen. Evenwel contacteert de scheepvaartpolitie de dienst Voogdij van de FOD Justitie indien het gaat om minderjarige verstekelingen. De scheepvaartpolitie gaat zich steeds vergewissen van de levensomstandigheden van de verstekelingen aan boord van het schip. Indien de levensomstandigheden aan boord van het schip menonwaardig zijn, dat wil zeggen dat ze in schril contrast staan met die van de bemanningsleden, wordt de kapitein verzocht in een andere ruimte te voorzien of de bestaande ruimte aan te passen.

Wanneer door de scheepvaartpolitie wordt vastgesteld dat een medisch onderzoek noodzakelijk is, op verzoek van de kapitein of op verzoek van de verstekeling zelf, wordt een arts gevorderd op kosten van de schipeigenaar.

Indien de verstekeling een asielaanvraag aan de scheepvaartpolitie aanvraagt, verwittigen zij de dienst Grenscontrole van de DVZ. Bij de afhandeling van de asielaanvraag, wordt de asielaanvraag opgestart, zoals voorzien in artikel 50ter en artikel 51, ten tweede van de wet van 15 december 1980.

Aangezien verstekelingen niet voldoen aan de voorwaarden voor binnenkomst in het Rijk en zij onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder aan boord van het schip blijven, wordt door de gezagvoerder van de scheepvaartpolitie een verbod tot ontscheping betekend.

Alle grensposten krijgen regelmatig instructies van de dienst Grenscontrole van de DVZ. Deze dienst voert ook werkbezoeken bij de grensposten ter plaatse uit, zodat er steeds sprake is van een wisselwerking tussen de verschillende uitvoeringsdiensten.

11.03 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, bedankt voor de hele mooie synthese van de regelgeving. In de laatste paar zinnen van uw antwoord schetst u inderdaad het probleem. Die verstekeling krijgt volgens onze wetgeving geen toegang tot het Belgische grondgebied. Vaak kan niet worden bepaald in welk land hij aan boord is gegaan. Schepen met een rotatie van enkele uren hebben dan ook te maken met het probleem dat niemand die verstekeling wil. Hij moet aan boord van het schip blijven.

De scheepseigenaar van een schip dat Antwerpen als laatste laadhaven heeft alvorens overzees te vertrekken, weet niet wat hij met dat schip moet doen. Hij zit met een verstekeling en door de internationale reglementering kan hij onmogelijk overzees afvaren. Hij weet met die verstekeling geen blijf.

Ik dring aan op overleg met de representatieve sectorvereniging en met de agenturen die in de praktijk vaak met deze problematiek te maken hebben. Een overleg met een van uw medewerkers moet mogelijk zijn om zulks uit te klaren en te vermijden dat het geen drie of vier dagen duurt, zoals de praktijk uitwijst, om dit probleem op te lossen.